

PROF.DR. AHMET SAİM ARITAN
(30 Haziran 1951 - 08 Temmuz 2016)

Yrd. Doç. Dr. Ali Fuat BAYSAL
Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

Ahmet Saim Arıtan 30 Haziran 1951 tarihinde Konya'nın merkez Karakurt Mahallesi'nde doğdu. Babası Hüseyin Ekrem Bey, annesi Şükriye Hanım, dedesi Yılanlı Medrese müderrislerinden Ahmet Arıtan'dır. İlköğretimini Konya Necati-bey İlkokulunda (1958-1963), ortaöğrenimini Konya İmam Hatip Okulunda (1963-1970), yükseköğrenimini de Konya Yüksek İslam Enstitüsünde yaptı (1970-1974).

Seydişehir Mahmut Esat Ortaokulu, Çumra İmam Hatip Lisesi, Konya Kız Ortaokulunda öğretmenlik ve idarecilik görevlerinde bulundu. 1985 yılında Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslâm Sanatları ve Mimarisi Uzmanı kadrosuyla akademisyenliğe geçti. 1987 yılında Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Ana Bilim Dalında "*Konya Müzelerinde Bulunan Selçuklu Cildlerinin Özellikleri*" adlı teziyle yüksek lisansını, 1992 yılında ise yine aynı anabilim dalında "*Konya Dışındaki Müze ve Kütüphanelerde Bulunan Selçuklu ve Selçuklu Üslûbunu Taşıyan Cild Kapakları*" isimli teziyle doktorasını tamamladı. 1995 yılında Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk İslâm Sanatları Tarihi Ana Bilim Dalı'nda Yardımcı Doçent unvanını kazandı.

Batılı sanat tarihçileri tarafından yok sayılan *Türkiye (Anadolu) Selçukluları Cilt Sanatı* ile ilgili araştırmalarını titiz bir bilim adamı ciddiyetiyle sürdürdü. Alanında tek olma özelliğine sahip olmakla birlikte, gerek ulusal, gerekse uluslar arası sempozyum ve kongrelerde Türkiye Selçukluları cildinin varlığını duyur-

maya çalıştı, bu dönem cildini bilim literatürüne sokmayı başardı. Yurtiçi ve yurtdışında birçok kişisel ve karma sergiye katıldı. Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen klasik güzel sanatlar sergilerinde sergi yürütücülüğü yaptı. Kitapları yanında Türk cilt sanatı ve Türk ebru sanatı ile ilgili araştırmalarını Türkiye'nin önde gelen ansiklopedilerinde yayımladı.

Gelenekli sanatlarımız konusunda titiz çalışmalar yaptı ve bu alanlarda pek çok öğrencinin yetişmesine önderlik etti. Akademik çalışmalarının yanında İlahiyat Fakültesi bünyesinde kurduğu atölye ile cild ve ebru sanatının tanınması, gelişmesi yönünde kurslar düzenledi, pratik alanda pek çok çalışmaya imza attı. Kültür, sanat, fikir ve yayın alanlarında cemiyet hayatının faal bir üyesi olarak çalıştı. 1961-1979 yılları arasında Türkiye'de İslâm'a dair sıkıntıları ve edinilen dersleri paylaşma arzusuyla yayın yapan "İslâm'ın İlk Emri Oku" dergisinde yayın kurulu üyesi ve genel yayın yönetmenliği yaptı. 1997 yılında merhum Prof. Dr. Fevzi Günüş, Ahmed Selahaddin Hidayetoğlu ve M. Sadreddin Özçimi ile birlikte Destegül Güzel Sanatlar Merkezi'ni kuruluşunda yer aldı. Bu dönemde Konya'da Güzel Sanatlar Fakültesi ihtiyacı fikrinin yaygınlaşması ve Selçuk Üniversitesi Rektörlüğünün talebi üzerine merhum Prof. Dr. Fevzi Günüş ve M. Sadreddin Özçimi ile birlikte Güzel Sanatlar Fakültesinin kuruluşunda büyük gayretleri oldu. Selçuk Üniversitesinin kültür ve sanat hayatına katkılarından dolayı dönemin rektörleri tarafından "teşekkür belgeleri" ile ödüllendirildi.

2002 yılında doçent, 2008 yılında profesör oldu. Uzun yıllar sürdürdüğü Türk İslâm Sanatları Tarihi Ana Bilim Dalı Başkanlığı'nın yanı sıra 2011-2014 yılları arasında Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanlığı görevini yürüttü. İlahiyat Fakültesi'nin yenilenme çalışmalarında ziyadesiyle emeği geçti. Dekanlığı döneminde yapılması düşünülen yeni fakülte binası için yoğun çalışmalar yürüttü ve proje safhasına kadar getirdi.

İlahiyat Fakültesine başladığımız 1991 yılında tanıştığım Prof. Dr. Ahmet Saim Arıtan hocamın Türk İslâm Sanatları Tarihi Ana Bilim Dalı'nda ilk yüksek lisans ve doktora öğrencisi, ayrıca ilk ve tek doktora öğrencisi olarak elinden cüppe giyme bahtiyarlığı da bize nasip oldu. Dostluğumuz hoca-talebe ilişkisinden ziyade bir arkadaş/meslektaş yakınlığı ile devam etti.

Kendisine herhangi bir konuda müracaat eden herkese elinden geldiğince yardım etmeye çalışması, meseleleri en ince ayrıntısına kadar irdelemesi, ak-raba ve geniş aile mefhumuna azami özen göstermesi en bariz özellikleri olarak hafızamızda kalan Ahmet Saim hocamız, yakalandığı şeker hastalığından şikâyet etmeksizin yıllarca sabrederken, ani bir kalp rahatsızlığı neticesinde 08 Temmuz 2016 tarihinde 65 yaşında dârî bekâya irtihal etti. Cenazesi, toplumun hemen her tabakasından yoğun bir katılımımla 09 Temmuz Cumartesi günü Hacı Fettah Camii'nde kılınan öğle namazından sonra Hacı Fettah Mezarlığı'na defnedildi.

Prof. Dr. Ahmet Saim Arıtan Hocamızın bilim ve sanat dünyasına kazandır-

diğı kitap, makale ve bildirileri şunlardır:

KİTAPLAR VE KİTAP BÖLÜMLERİ:

- **Türk Ebrû San'atı ve Günümüzdeki Ebrû Uygulamaları**, Konya 2002.
- **Karamanoğulları Türk Cild San'atı**, Konya 2008.
- "Türk Cild Sanatı", **Türk Kitap Medeniyeti**, İstanbul 2008, ss.61-97.

MAKALE VE BİLDİRİLER

Ansiklopedi Maddeleri:

- "Ciltçilik", TDV İslâm Ansiklopedisi, İstanbul 1993, C.7, s.551-557.
- "Turkish Ebru (Marbling) Art", The Turks, C.4, Ankara 2002, s.51-62.
- "Türk Ebru Sanatı", Türkler, C.12, Ankara 2002, s.328-340.
- "Anadolu Selçuklu Cilt Sanatı", Türkler, Ankara 2002, C.7, s.933-943.
- "Cildcilik", Konya Ansiklopedisi, C.2, Konya 2011, s.261-266.
- "Ebru", Konya Ansiklopedisi, C.3., Konya 2012, s.

Ulusal Hakemli Dergi ve Kitaplarda Yayımlanan Makaleler:

- "Sadreddin Konevî Zaviyesi", S.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, S.7, Konya 1997, s.297-323.
- "Türk Ebrû San'atı ve Bugünkü Durumu", S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.5, Konya 1999, s.441-469.
- "Anadolu Selçuklu ve Bu Üslûbu Taşıyan Cildlerde Zencirek Tipolojisi Denemesi", İstem, S.1, Konya 2003, s.85-102.
- "Orta Asya'dan Anadolu'ya Türk Cild San'atı", Sanatta Anadolu-Asya İlişkileri, Prof. Dr. Beyhan Karamağaralı'ya Armağan, H.Ü. Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, 6-7 Mart 2003, Ankara 2006, s.25-38.
- "Batı Dünyasının Türk Cild Tarihine Bakışı ve Türk Cild San'atı'nın Tarih İçindeki Gelişimi", İstem, S.15, Konya 2010, s. 169-192.
- "Kur'ân'la Birlikte Yaşayan Güzel: Türk Cilt Sanatı", Diyanet Aylık Dergi S.232 (Değişmez Güzel Kur'ân ve İslâm Sanatları Eki), Ankara 2010, s.21-26.
- "Kur'an-ı Kerim Cildleri", Marife, S.3, Konya 2011, s.327-364.
- "Prof. Dr. Fevzi Günüç", İSTEM, S.23, Konya, 2014, s. 11-29.
- "Cildcilik", Konya Kitabı XV, Kaybolmuş ve Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler (Konya Ticaret Odası Yeni İpek Yolu Dergisi Özel Sayısı), ed. Kerim Çınar, C. 2, Konya 2015, s.13-29.

Ulusal Dergilerde Yayımlanan Makaleler:

- "Cild", Konya Hz.Mevlânâ'nın 723.Vuslat Yılı Klasik San'atlar Sergisi (S.Üniversitesi-K.B.Ş.Belediyesi İşbirliği) Kataloğu 1996, s.19.

- “Ebru”, Konya Hz.Mevlânâ'nın 723.Vuslat Yılı Klasik San'atlar Sergisi (S.Üniversitesi-K.B.Ş.Belediyesi İşbirliği) Kataloğu 1996, s.13.
- “Çini”, Konya Hz.Mevlânâ'nın 723.Vuslat Yılı Klasik San'atlar Sergisi (S.Üniversitesi-K.B.Ş.Belediyesi İşbirliği) Kataloğu 1996, s.15.
- “Kültürel Mirasa Vefa Örneği”, Selçuk Bakış, Şubat –Nisan 2006, s.86-87, ISSN:1306-4649.
- “Kitabın Bekçileri Cild”, Lonca, S.21, Güz 2005 – Kış 2006, s.30-34. ISSN:1304-0731.
- “En Az Koruduğu Kadar Değerli Cilt”, Lonca, S.21, Güz 2005 – Kış 2006, s.26-29. ISSN:1304-0731.

Ulusal ve Uluslararası Sempozyum ve Toplantılarda Sunulan Bildiriler:

- “Anadolu Selçuklu Cild San'atı'nın Özellikleri”, I-II. Milli Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri Bildirileri, Ayrı Basım, Konya 1993, s.181-197.
- “Selçuklu Cildlerinde İmzalar”, I. Uluslararası Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Kongresi, Bildiriler I, Konya 2001 s.39-42.
- “Selçuklu Cildi'nin Osmanlı Cildi'ne Etkileri”, V. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı ve Araştırmaları Sempozyumu, Bildiriler, 19-20 Nisan 2001, Ankara 2001, s.29-40.
- “Geçmişten Günümüze Türk Ebrû Sanatı ve Yeni Uygulamalar”, Uluslararası Sanat Tarihi Sempozyumu-Prof. Dr. Gönül Öney'e Armağan, Bildiriler, İzmir 2002, s.19-30.
- “Din Adamlarının ve Din Eğitimcilerinin Yetiştirilmesinde Kültür-Sanat Eğitiminin Önemi”, Türkiye'de Yüksek Din Eğitiminin Sorunları, Yeniden Yapılanması ve Geleceği Sempozyumu, Isparta, 16-17 Ekim 2003, s.353-382.
- “Ebrû Bir Türk San'atı'dır”, Uluslararası XII. Türk Sanatı Kongresi, 5-9 Ekim 2003, Amman / Ürdün.
- “Batı Dünyasının Türk Cild Tarihine Bakışı ve Türk Cild San'atının Tarih İçindeki Gelişimi”, VI. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi, 21-26 Kasım 2005, Bildiriler.
- “Kitap San'atlarımızın Değerlendirilmesi Bağlamında Türk Cild San'atı'nın Geleceği”, 9 Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Uluslararası Geleneksel Sanatlar Sempozyumu, Bildiriler, C.1, İzmir 2006.
- “Türk Deri İşlemeciliği Bağlamında Türk Cild San'atı”, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 38. ICANAS (Uluslararası Asya ve Afrika Çalışmaları Kongresi), Bildiriler, C.1, Ankara 2008, ss. 121-136.
- “Çocuklarımızın Yetiştirilmesinde Uygulanacak Sosyal Program Bağlamında San'at Kültürü ve Eğitimi'nin Önemi”, Çocuk Sorunları ve İslam Sempozyumu (30 Eylül-2 Ekim 2005-Rize), Bildiriler, İstanbul 2010, s.475-

501.

- “Geleneğin Işığında Erzurum-Alvar Efe Hazretleri Türbe ve Müştemilatı Mimarisi”, Uluslararası Hacı Muhammed Lutfi (Alvarlı Efe) Sempozyumu, 24-26 Nisan 2013, Erzurum, C.1, s.35-49
- “Amasya II. Bayezid Kütüphanesi’nde Bulunan Selçuklu ve Erken Osmanlı Dönemi Cild Kapakları”, Osmanlı’dan Günümüze Kur’an ve Hüsn-i Hat Sempozyumu, 01-03 Kasım 2013, Amasya.
- “Türkiye Kütüphaneleri’ndeki Yazma Eser Cild Kapaklarının Cild Haritalarının Çıkarılmasına Dair Bir Proje”, Milletler Arası El Yazmaları Toplantısı, 21-25 Ekim 2013, İstanbul (Baskıda).
- “Fevzi Günüç’ün Sosyal Yönü”, Prof. Dr. Fevzi Günüç’ü Anma Sempozyumu, Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, 21-22 Nisan 2014, Konya.
- “Karamanoğulları Kitap San’atları: Cild ve Tezhib” (Arş. Gör. Fatma Şeyma Boydak ile), Uluslararası Orta Anadolu ve Akdeniz Beylikleri Tarihi, Kültürü ve Medeniyeti Sempozyumu - II Karamanoğulları Beyliği, 23-25 Ekim 2015, Karaman (Baskıda).
- “Devlet-i Âliyye-i Osmaniyye’nin Dünyaya Örnek Eğitim Müessesesi: Enderûn Mektebi, Ehl-i Hiref, Mücellidân Bölüğü ve XVI. Yüzyıl Osmanlı Cildciliği”, Sahn-ı Semân’dan Dârülfünûn’a Osmanlı’da İlim ve Fikir Dünyası: Âlimler, Müesseseler ve Fikrî Eserler - II XVI. Yüzyıl -Uluslararası Sempozyum-,18-20 Aralık 2015, İstanbul (Baskıda).
- “Zaman, Saat ve San’at”, Uluslararası İslâm Medeniyetinde Zaman Sempozyumu, 8-11 Ekim 2015, Sempozyum Bildirileri, C.2, Konya 2016, s.131-156.

Prof.Dr. A. Saim Arıtan NEÜ. İlahiyat Fakültesinde Prof.Dr. Fevzi Günüş, Prof.Dr. Yılmaz Can ile birlikte...

Güzel Sanatlar Fakültesi öğrenci sergisinde...

Sabancı Camii ziyaretinde/Adana

Milletlerarası El Yazmalar Toplantısı/İstanbul

Kız Kulesinde İlimi Toplantı sonrası dinlenirken/İstanbul

Konya Yazma Eserler Bölge Müdürü Bekir Şahin ile birlikte...

Ekim 2013 İstanbul

İ
S
T
E
M
28/2016

Türk-İslam Sanatları Tarihi Anabilimdalı toplantısı/Eğirdir

Türk-İslam Sanatları Tarihi Anabilimdalı toplantısından.../Eğirdir

Er Tokuş Han'da incelemeler yaparken...

Zaman Sempozyumunda öğrencilerle mutalalarda bulunurken..

Hat-Tezhip sergisinde Topkapı Sarayı Nakışhanesi hocalarıyla birlikte...

Konya 1997

Hat-Tezhip sergisi/Fuar Kùltür Merkezi, 1998/Konya

Ressam Ahmet Yakubođlu ile birlikte...

Hattat Erol Dönmez ile birlikte...

Türk-İslam Sanatları Tarihi Anabilimdalı toplantısı/Konya

İ
S
T
E
M
28/2016

Prof.Dr. Fevzi Günüç ile hanemizi ziyaretlerinde...

Hanemizi ziyaretlerinde Prof.Dr. Ahmet aycı ile birlikte ...

